

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΝΑΖΙΑΝΖΗΝΟΥ. 309

προσλαμβανόμεναι, καὶ εἰσάσεις μὴ σκευῆ καὶ τῆς οἴου σου, κτλ.
μέγα ἢ τὸ αἰτήριον, ἐν αὐτῷ Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.
ὡ πάσα δόξα, τιμὴ, κράτος, εἰς τὰς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΙΣ ΤΑ ΘΕΟΦΑΝΙΑ,

Εἰς τὴν Πνευματικὴν Σωτηρίαν.

Χριστὸς ἀγαπᾶται, δοξάσατε. Χριστὸς ἐξ Οὐρανοῦ, ἀ-
πωτήσατε. Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὁφείδητε. ἄσατε τῷ Κυ-
ρίῳ πάσα ἡ γῆ, καὶ ἴν' ἀμφοτέρωθεν εἴπω· ὁφραίνε-
θωσαν οἱ Οὐρανοὶ, καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, ἕνεκα τῆν ἐπεράτιον,
εἴπε ἐπίγειοι. Χριστὸς ἐν σαρκί, ἔστω καὶ χαρὰ ἀγαλλιά-
σι· ἔστω ἕνεκα τῆν ἀμαρτίαν, χαρὰ ἕνεκα τῆν ἐλπίδα. Χρι-
στὸς ἐκ Παρθένου, γυναικες, παρθενάετε, ἵνα Χριστὸς ἀφῆδε
μητέρις. τίς ἐκ προσκυνοῖ τὸν ἀπ' ἀρχῆς; τίς ἐκ δοξάζει τὸν
τελευταῖον; πάλιν τὸ σκότος λύεται· πάλιν τὸ φῶς ὑφίσταται·
πάλιν Αἴγυπτος σκότω κολάζεται· πάλιν Ἰσραὴλ ἐν φῶσι φω-
τίζεται. ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότητι πῆς ἀγνοίας, ἰδέτω
φῶσι μέγα πῆς ἐπιγνώσεως. πρὸ ἀρχαῖα παρῆλθεο, ἰδέτω γένο-
σθαι τὰ πάντα κινῆ. τὸ γράμμα ἐπιχωρεῖ, τὸ Πνεῦμα πλη-
ρικτεῖ, αἱ σκιαὶ τῶν ἔχουσιν, ἡ ἀληθεῖα ἐπιεισέρχεται, ὁ
Μελχισεδέκ συναγεται, ὁ ἀμῆτωρ ἀπάτωρ γίγεται, ἀμῆτωρ
τὸ πρότερον, ἀπάτωρ τὸ δεύτερον, νόμοι φύσεως καταλύονται.
ἐπιπροφθῆσαι· δεῖ τὸν αἰῶν Κόσμον, Χριστὸς κελόει, μετ' αἰ-
πιτεῖσων. πάντα τὰ ἔθνη κρατήσατε χεῖρας. εἰ παιδῶν
ἐξ ἡνῆθη ἡμῶν Ἰδοῦ, καὶ ἐδόθη ἡμῶν, καὶ ἡ ἀρχὴ ἐπὶ τὸ αἶμα αὐ-
τοῦ. τῷ ᾧ Σταυρῷ συνεπαίρεται, καὶ καλεῖται τὸ ἄσμα αὐτοῦ,
μεγάλου βασιλῆος τῆς τῷ Πατρὶ Ἄγγελος, Ἰωάννης Βαπτιστῆς· ἐ-
πιμαύσατε τῷ ὁδῷ Κυρίου· κατὰ βοήθημα τῆς ἡμέρας τῆν
αἰῶνα.

Δυάμιν, ὁ ἄσπερος σαρκῆται, ὁ λόγος παχυύεται, ὁ ἀόρατος
 ὁράται, ὁ ἀναφής φηλαφᾶται, ὁ ἄχρονος, ἀρχεται, ὁ Τίος
 τῆ Θεῆ ἕως ἀνθρώπων γίνεται. Ἰησοῦς Χριστός, χθές καὶ σήμε-
 ρον, ὁ αὐτός καὶ εἰς τὰς αἰῶνας. Ἰουδαῖοι σκανδαλιζέδωσαν,
 Ἑβραῖοι ἔβλασαν, αἰρετικοὶ γλωσσαλγείωσαν. τότε
 πισθίωσαν, ὅταν ἴδωσιν εἰς Οὐρανὸν ἀνέρχόμενον. εἰς μὴ
 τότε, ἀλλ' ὅταν εἰς Οὐρανῶν ἐρχόμενον, καὶ εἰς Κελτῶν καθιζόμε-
 τον. ταῦτα μὲν ὑπέρον, τὰ δὲ νῦν θεοφανία ἢ πανήγυρις, εἴτε ἐν
 θηέθλια λέγεται ἢ ἀμφοτέρω, δύο κειμένων προσηγοριῶν
 ἐνὶ παράγωγι. ἐφανή ἢ Θεῆ ἀνθρώποις ἔχθρα θνητῶν, τὸ
 μὲν ὦν, καὶ αἰῶν ἐκ τῆ αἰῶν ὄντος, ὑπερ' αἰτίαν καὶ λόγον (ἐδὲ
 ἔχθρα τῆ Λόγου λόγος ἀνώτερος) τὸ δὲ δι' ἡμᾶς, θνητῶν ὑπε-
 ρον, ἵνα τὸ εἶναι θεῆ, καὶ τὸ εἶναι χαλεπῆται. μάλλον δὲ ἰσθ-
 σαστας ἡμᾶς ἵνα τῆ εἶναι ἔχθρα κακίαν, πρὸς αὐτὸ πάλιν ἐ-
 παναγάγη ἔχθρα σαρκώσεως. ὄνομα δὲ τῆ φανίωμι μὲν θεοφα-
 νία, τῆ δὲ θνητῶν θηέθλια. τῆτο ἔστιν ἡμῖν ἢ πανήγυρις,
 τῆτο ἑορτάζομεν σήμερον, ἐπιδημία Θεῆ πρὸς ἀνθρώπους, ἵ-
 να πρὸς Θεὸν ἐκδημῶμεν, ἢ ἐπανέλθωμεν. ἔπειτα ἢ εἰπεῖ
 οἰκειότερον, ἵνα τὸν παλαιὸν ἀνθρώπον ἵνα δέμενοι, τὸν νέον
 ἐκδημῶμεν. καὶ ὡσπερ ἐν τῆ Ἀδάμ ἀπεθαιόμεν, ἔπειτα ἐν
 τῆ Χριστῶ ζήσωμεν, Χριστῶ καὶ συγγρόμενοι, καὶ συσταυρῶμε-
 νοί, καὶ συσταυρῶμενοι, καὶ συσταυρῶμενοι. δεῖ γὰρ με παθεῖν
 τῆ καλῶ ἀντιστροφῆ, καὶ ὡσπερ ἐκ τῆ χηστότερων ἤλθε τῆ
 λυπηρᾶ, ἔπειτα ἐκ τῆ λυπηρῶν ἐπαλεθθῆν τῆ χηστότερα, καὶ
 ἢ ἐπλεόνασεν ἢ ἀμαρτία, ὑπερβέβησεν ἢ χάρις, καὶ ἢ
 ἢ γεῦσις κατέκεινε, πρὸς μάλλον τὸ Χριστῶν παθεῖν ἐδικαίω-
 σε; τοιγαρῆν ἑορτάζομεν, μὴ πανηγυρικῶς, ἀλλὰ θεϊκῶς,
 μὴ κοσμικῶς, ἀλλ' ὑπερκοσμικῶς. μὴ τὰ ἡμέτερα, ἀλλὰ τὰ
 τῆ ἡμέτερε, μάλλον δὲ τὰ τῆ Δεσπότῆ. μὴ τὰ τῆς ἀδουείας,
 ἀλλὰ τὰ τῆς ἰαφείας. μὴ τὰ τῆς πλάσεως, ἀλλὰ τὰ τῆς ἀνα-
 πλάσεως. ἔσαι δὲ τῆτο πᾶς; μὴ ἀπόθουρα σεφανώσωμεν, μὴ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΝΑΖΙΑΝΖΗΝΟΥ. 311

γοργὰ συσπώμεθα, μὴ κοσμήσωμεν ἀγυὰς, μὴ ὀφθαλμοὺς
 ἰσθλασωμεν, μὴ ἀπολωὲν καταυλήσωμεν, μὴ θάφρησιν ἐκδηλύ-
 σωμεν, μὴ γεῦσιν καταπορνεύσωμεν, μὴ ἄφῃ χειρώμεθα
 τὰς ποροχείροισ ἐὶς κακίαν ὁδοῖς, καὶ εἰσόδοις τῆς ἀμαρτίας·
 μὴ ἐδῆτι μαλακιδῶμεν, ἀπαλήτε καὶ περρῆσση, καὶ ἥς τὸ
 κάλλισον ἀχρησία, μὴ λήθωμεν ἁγρυπνίας, μὴ χρυσῶμεν
 λάμπρῃσι, μὴ χαυμέτων σοφισμασι φουδουμένων τὸ φυσικὸν
 κίλλος, καὶ κριτῆς εἰκότος ἔξερμημένων, μὴ κάρμοις, καὶ μέθαις,
 καὶ κοιταῖς καὶ ἀσιτῶν οἶδα σιωπῆς ἀγυαῖας· ἐπειδὴ κακῶν
 διδασκάλων κακὰ τὰ μαθήματα, μάλλον δὲ πονηρῶν ἀπερ-
 μάτων πονηρὰ τὰ γράμματα· μὴ σιβάδας ὑψηλάς πηξώμεθα,
 κλυσοποιεῦντες τῆ γαστρὶ τὰ τῆς θρύψεως, μὴ τιμήσωμεν οἶνον
 τῆς ἀφροσύνης, ὀφθοποιῶν μαγυγείας, μύρων πολυτελείας·
 μὴ γῆ καὶ θάλασσα τὴν τιμίαν ἡμῖν κόπρον δωροφορεῖτωσαν,
 ὅτι ἢ ἐγὼ τιμῶν οἶδα ἔυφῆ· μὴ ἄλλος ἄλλον ἀκρασία τι-
 μῶν ἀσπαζώμεν· ἀκρασία γὰρ ἐμοὶ πᾶν τὸ πῶριτόν, καὶ ὑπερ-
 τὴν χρεῖαν, καὶ ταῦτα πεινῶντων ἄλλων, καὶ δεομένων, τῶν ἐκ
 τῶν αὐτῶν πηλῆ τε καὶ κρέματος· ἀλλὰ ταῦτα μὲν Ἐβλῆσι παρῶ-
 νων, καὶ Ἐβλῆσι κόμπτοις, καὶ πανηγύρεσιν, οἱ καὶ Θεὸς ὀνει-
 ράσσει κνίσας χαίροντας, καὶ ἀκολάθως τὸ θεῖον τῆ γαστρὶ
 θιραπύσσει· πονηροὶ πονηρῶν δαιμόνων, καὶ πλάσαι, καὶ μυσάγα-
 γοί, καὶ μύσαι τυγχάνοντες· ἡμεῖς δὲ, οἷς Λόγος τὸ ποροκύ-
 κηλοῦν, κἄν τε δὲν ἔυφῆν, ἐν λόγῳ ἔυφήσωμεν, καὶ θείῳ νό-
 μῳ, καὶ διηγήματι τοῖς τε ἄλλοις, καὶ ἑἷ ὡν ἡ παρῶσα πανηγυ-
 ρεῖς, ἢ οἴκειον ἢ τὸ ἔυφῆν, καὶ μὴ πῶρι τὰ συγκαλέσασιντος·
 ἡ βέλεθε (καὶ γὰρ ἐγὼ σήμερον ἐστίασα ὑμῖν) ἐγὼ τὸν πῶρι τὰ-
 πὸν πῶρι τὰ λόγον, τοῖς καλοῖς ὑμῖν δαιτυμόσιν, ὡς οἶον τε
 ἀφιλοῦς τε καὶ φιλοτίμως· ἢ εἰδῆτε πῶς δύνάται ἔφθει οὐ-
 ξῶν τὰς ἐγχεύας, καὶ τὰς ἀσυνκῆς ὁ ἀγροικῆς, καὶ τὰς ἔυφῆν-
 τας ὁ μὴ ἔυφῆν, καὶ τῆς πῶρι τὰ λαμπότης, ὁ πῶρις τε, καὶ
 ἀνέσιος; ἀρξομαι δὲ ἐπιτεῦθαι, καὶ μοι καθήραθε; καὶ νῦν, καὶ

ἠκούω, καὶ διανοίω, ὅσοι ἔυφάτε τὰ τοιαῦτα, ἵπειδὴ πρὸς Θεόν
 καὶ θεῖος ὁ λόγος, ἵνα ἀπέλθῃτε ἔυφῆσαντες ὄντως καὶ μὴ κενά-
 μημα. ἔσαι δὲ ὁ αὐτὸς πληρῆσάτος τε ἅμα καὶ συυτομῶτατος,
 αἰς μῆτε τῷ ἐνδεῖ λυπηρῶν, μῆτε ἀπλῆς εἶναι δεῖ τὸν κόρον.
 Θεὸς ἢ μὴ αἰεὶ, καὶ ἔστι, καὶ ἔσαι, μάλλον δὲ ἔστιν αἰεὶ. τὸ ἦν
 ἢ καὶ ἔσαι, τὰ καθ' ἡμᾶς χρόνα τμήματα, καὶ τῆς ῥόσεως φύσεως.
 ὁ δὲ ὢν αἰεὶ, καὶ τῆτο αὐτὸς ἑαυτὸν ὀνομαζοῖ τῷ Μωϋσεὶ χρομα-
 τίζων ἐπὶ πᾶσι. ὅλοι ἦν ἐν ἑαυτῷ συλλαβῶν ἔχει τὸ εἶναι,
 μῆτε ἀρχῆ μῆτον, μῆτε παυσό μῆτον, οἷόν τι πέλαγος ἁσίας
 ἀπειρον καὶ ἀόριστον, πᾶσαν ὑπερεκπίπτον ἐνοίαν καὶ χρόνον καὶ
 φύσεως, ἢ μόνον σκιαγραφί μῆτον, καὶ τῆτο λίαν ἀμυδρῶς καὶ
 μετεώως, ἢ καὶ τῷ κατ' αὐτὸν, ἀλλ' ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν, ἀπλῆς
 καὶ ἀπλῆς φασίας συλλεγομένης εἰς εἴ τι τῆς ἀληθείας ἵνα
 δαλμα, πρὶν κρατηθῆναι, φεύγον, καὶ πρὶν τοιθεθῆναι, δεδι-
 δρασκον, πσαῦτα πρὸς λάμπον ἡμῶν τὸ ἠγεμονικόν, καὶ ταῦτα
 κεκαθαρωμένων, ὅσα καὶ ὄφιν ἀσραπῆς τάχος ἔχει σαμῆς. ἵ-
 μοὶ δοκεῖ, ἵνα τῷ ληπτῷ μὴ ἔλκη πρὸς ἑαυτὸ. (τὸ γὰρ τῷ
 λέως ἀληπτον, ἀέλιπτον, καὶ ἀεπιχειρητον) τῷ δὲ ἀληπτῷ
 θαυμάζεται. θαυμάζο μῆτον δὲ, ποθεῖται πλέον. ποθεῖ μῆ-
 τον δὲ, καθάρη. καθάρη δὲ, θεοειδῆς ἀπεργάζηται. τοῖσιν
 δὲ χρομῶσις ὡς οἰκέσις ἢ δὴ ποροσμιλῆ (τολμάτι νεαμικόν
 ὁ λόγος) Θεὸς Θεοῖς ἐνέ μῆτος τε καὶ γνωρίζο μῆτος, καὶ ποσῆτον
 ἔσαι, ὅσον ἦ δὴ γνωσκῆ τῆς γνωσκομῆς. ἀπειρον ἦν τὸ
 θεῖον, καὶ ἀδεδωρητον, καὶ τῆτο πᾶσι καταληπτόν αὐτῷ μόνον
 ἢ ἀπειρία, καὶ τῆς οἶνται τὸ ἀπλῆς εἶναι φύσεως, ἢ ὅλον
 ἀληπτον εἶναι, ἢ πελέως ληπτόν. τί γὰρ ὄν, ἀπλῆς ὅτι φύσεως
 ἐπιζητήσω μῆ. ἢ γὰρ δὴ τῆτο φύσις αὐτῷ ἢ ἀπλότης, εἴπερ μῆ
 δὲ τοῖς συυθέτοις, μόνον τὸ εἶναι συυθέτοις. διχῆ δὲ τῷ ἀπεί-
 ρη θαυμάζει, κατὰ τὸ ἀρχῆ καὶ τέλος (τὸ γὰρ ὑπὲρ ταῦτα, καὶ
 μὴ ἐν τῆτοις ἀπειρον) ὅταν μῆ εἰς τὸν ἠὲ βυθόν ὁρῆς ἴδοι
 βλέψη, ἢ ἔχων ὅποι ἔη καὶ ἀπερείσηται ταῖς πρὸς Θεὸν φασίας

κῆρος ἢ λεγόμενος· αἰτε ὑπ' αὐτὸν ἄποστατικαὶ δυνάμεις,
 δημιουργοὶ τῆς κακίας τῆ τῆ καλῆς φυγῆ, ἢ ἡμῖν πόροισι. ἔ-
 πο μὲν ἔν ὁ κοῖτος αὐτῶν, ἢ ἔξ' ταῦτα ὑπέστη Κόσμος, ὡς ἐμέ-
 γησ' ὡς ἰτέτων φιλοσοφῆσαι, μικρῶ λόγῳ τὰ μεγάλα σταθ-
 μώμενον. ἔπει δὲ τὰ παρῶτα καλῶς εἶχεν αὐτῶν, δέτερον ἐν-
 νοεῖ Κόσμον ὑλικόν ἢ ὁράμενον, ἢ ἔτος ἔστι τὸ εἶ. Οὐρανὸν ἢ
 γῆς ἢ τῆ ἐν μέσῳ σύστημα τε ἢ σύγκοσμα. ἐπαινετὸν μὲν τῆς
 κατ' ἑκαστον ἀφουίας, ἀξιεπαινετώτερον δὲ, τῆς εἶ ἀπῶτων
 ἀαρμοσίας, ἢ συμφωνίας, ἄλλε παρὸς ἄλλοτε καλῶς ἔχοντος,
 ἢ πάντων παρὸς ἄπαντα, εἰς εὐὰς Κόσμου συμπλήρωσιν, ἵνα
 δείξῃ, μὴ μόνον οἰκείαν ἑαυτῆ φύσιν, ἀλλὰ ἢ πάντι ξένω
 ἔπος ἡσάσαι δυνάτος ἔν. οἰκείον μὲν γὰρ θεόπιτος, αἰ νοῖρα
 φύσεις, ἢ τῶ μόνω λιπταί, ξένον δὲ παντάπασιν ὅσαι ἐπὶ τῆν
 αἰδῆσιν, ἢ τῆτων αὐτῶν ἔτι πορρωτέρω, ὅσαι παντελῶς ἀψυχοὶ
 ἢ ἀκίνητοι. ἀλλὰ τί τέτων ἡμῖν τάχα ἀν εἶποι τίς τῆ λίσσ φι-
 λεόρπον ἢ θερμότερων; κόνει τὸν πῶλον ὡς ἰτέτων νύσων, τῆ
 τῆς ἔορτῆς ἡμῖν φιλοσόφει, ἢ οἰς πορρικθεζόμεθα σῆμερον.
 τῆτο δὲ ἢ ποιήσω. ἢ εἰ μακρὸν ἀνωθεν ἡρξάμην, ἔπο τὰ πό-
 θεα ἢ τῆ λόγε βίασαμῶν. Νεὸς μὲν ἔν ἡδῆ ἢ αἰδῆσις, ἔπος
 ἀπ' ἀλλήλων διακαεθύνται, τῆ ἰδίων ὄρων ἐντὸς εἰσήκεισαι,
 ἢ τὸ τῆ δημιουργῆ Λόγε μεγαλείου ἐν ἑαυτοῖς ἔφερον, σιγῶν-
 τες ἐπαιεταί τῆς μεγαλεργίας, ἢ ἔξ' ἀπορῦσιοι κήρυκες. ἔπο δὲ
 λῶ κρῆμα εἶ ἀμφοτέρων, ἔδὲ τίς μίξις τῆ ἐναστίων, σοφίας
 μείζονος γνώρισμα, ἢ τῆς ὡς ἰτέτων φύσεις πολυτελείας, ἔδὲ
 ὁ πᾶς πλῆτος τῆς οἰγατόπιτος γνώριμος. τῆτο δὲ βεληθεῖς ὁ
 τεχνίτις ὡς δείξασαι Λόγος, ἢ ζῶον εὐ εἶ ἀμφοτέρων, ἀορά-
 τε τε λέγω ἢ ὁρατῆς φύσεως, δημιουργεῖ τὸν ἀνθρώπον, ἢ πῶς
 μὲν τῆς ὑλης λαβὼν τὸ σῶμα, ἡδῆ ἀρούποσάσης, παρ' ἑαυ-
 τῆ δὲ ζῶω ἐνθεῖς. ὁ δὲ, νοῖρα ψυχῶ ἢ εἰκόνα Θεῶ οἰδου ὁ
 Λόγος, οἶόν τινα Κόσμον δέτερον, ἐν μικρῶ μέγαν ἐπὶ τῆς γῆς
 ἔσῆσιν. Ἀγγελον ἄλλον, προσκωπητῶ μικτὸν, ἐποπτεῖ τῆς
 ὄρα

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΝΑΖΙΑΝΖΗΝΟΥ. 313

ὁρατῆς κτίσεως, μύστω τῆς νομιμῆς, Βασιλέα τῆς ὅλης γῆς, βασιλοῦς μόνον ἀνώθεν, ὀπίγειον καὶ ἐραῖον, ἀπόσπαιρον καὶ ἀθάνατον, ὁρατὸν καὶ νομίμον, μέσον μεγέθους καὶ ταπεινότητος πρὸς αὐτὸν, πνεῦμα καὶ σάρκα, θεὸν πλὴν χάριν, σάρκα, θεὸν πλὴν ἔπαρσιν. τὰ μὲν, ἵνα μὴ καὶ δοξάζῃ τὸν ὁρατὸν, τὸ δὲ, ἵνα πάσῃ, καὶ πάσων ὑπομιμνήσκται καὶ παιδεύηται τῷ μεγέθει φιλοτιμίμων. ζῶν ἐνταῦθα αἰκονομήμων, καὶ ἀλλαχῆ μισθισάμων, καὶ κέρως καὶ μυστηρίων τῆς ἀπὸ Θεοῦ ἐκδοθείσης θεολογίας. εἰς ταῦτο γὰρ ἔμοι φέρει τὸ μέγιστον ὑπαῦθα φέγγος τῆς ἀληθείας, λαμπρότητα Θεοῦ καὶ ἰδεῖν καὶ κηδεῖν, ἀξίαν τῆς σιωπῆσαντος καὶ λύσαντος, καὶ αὐθις σιωπήσαντος, ὑψιλότερον, τῆσαν ἔθετο μὲν ἐν τῇ Παραδείσῳ ὡς τίς ποτε καὶ ὁ Παράδεισος ἴστος, τῷ αὐτεξουσίῳ τιμῆσας, ἢ ἢ τῷ ἰσομῆτι τὸ ἀγαθὸν ἐχῆ ἥττον, ἢ τῷ πλοκαχόντος καὶ ἀέρματι καὶ αἰθιαράτων γεωργῶν, θεῶν ἐννοίων ἰσως τῶν τε ἀπλοσῆρων, καὶ τῶν τελευτέρων, γυμνῶν τῇ ἀπλότητι, καὶ ζωῆ τῇ ἀτέλει, καὶ δίχα πωτὸς ὀπκαλύμματος καὶ περοβλήματος. τοῦτον γὰρ ἔπαρσιν εἶναι τὸν ἀπ' ἀρχῆς. καὶ δίδασκε νόμον, ὅλως τῷ αὐτεξουσίῳ, ὁ δὲ νόμος, καὶ ἐντολή, ὡν τε μεταλλπτεον αὐτῷ φουτῶν, καὶ ἢ μὴ ποροσαπτεον τὸ δὲ καὶ τὸ ζύλον τῆς γνώσεως, ἕτε φουτῶν ἀπ' ἀρχῆς κακῶς, ἕτε ἀπαγορεύει φθορεῖς (μὴ πέμπτεσιν ἐκεῖ καὶς γλώσσας) οἱ θεομάχοι, μηδὲ τὸν ὄφιν μὴ μείδωσαν) ἀλλὰ καλὸν μὲν, ἀκαίρας μεταλαμβανόμενον. θεωρία τῶν καὶ τὸ φυτόν, ὡς ἢ ἢ θεωρία, ἢς μόνοις ὀπβαίνειν ἀσφαλῶς, τοῖς πλὴν ἔξιν τελευτέροις. καὶ καλὸν δὲ τοῖς ἀπλοσῆροις ἔτι, καὶ πλὴν ἔφασιν λιχνοτέροις. ὡς περὶ δὲ ἔσοφῆ τελεία λυσιτελής, τοῖς ἀπαλοῖς ἔτι καὶ θεομύοις γάλακτος. Ἐπεὶ δὲ φθάνω εὐβόλα, καὶ γυναικὸς ἐπιηρεία, καὶ τε ἔπαρσιν ὡς ἀπαλωτέρα, καὶ καὶ ποροσηγαθῶς ὡς πιθανωτέρα, φεῦ τῆς ἐμῆς ἀθεουείας (ἐμὴ τῶν ἢ τῶ Προπάτορος,) τῆς μὲν ἐντολῆς ἐπέλαθετο τῆς δοθεῖσης, καὶ ἢ ἐπίθη τῆς πικρῆς γούσως, ὁμῆτε τῷ τῆς ζωῆς ζύ-

λα, καὶ τὰ Παραδείσια, καὶ τὰ Θεῶν ἕκαστος ἐξ ἑαυτοῦ γίνε-
ται, καὶ τὰς δερμάτινας ἀμφιένυται χιτῶνας, ἴσως τὴν παχυτέ-
ραν σάρκα καὶ θητιώδη καὶ ἀντίτυπον. καὶ τὴν τοῦ παῦτος, γινώσκει
τὴν ἰδίαν αἰχμύλην, καὶ διὰ Θεῶν κρύπτεται. κερδαίνει μάλιστα
πάνταυθα τὸν θάνατον, καὶ τὸ ἡκούηναι τὴν ἁμαρτίαν, ἵνα
μὴ ἀθάνατον ἢ τὸ κακόν, καὶ γίνεται φιλαθεραπεία ἢ τιμωρία.
ἔτι καὶ ἐγὼ πείθομαι κολάζει Θεῶν. Πολλοὶς δὲ παιδαθε-
ωρότερον, ἀπὸ πολλῶν ἢ ἁμαρτημάτων, ὧν ἡ τῆς κακίας ῥι-
ζα ἐβλάστησε, καὶ ἁφῶρας αἰτίας καὶ χρόνος, λόγῳ, νόμῳ, Προ-
φηταῖς, ἀστυνομίαις, ἀπειλαῖς, πληγαῖς, ὑδασιν, ἐμπορικ-
μοῖς, πολέμοις, σέκασιν, ἡγῆται, σημεῖοις ἐξ Οὐρανοῦ, σημεῖοις
ἐξ ἀέρος, ἐκ γῆς, ἐκ θαλάττης, ἀνδρῶν, πόλεων, ἐθῶν ἀ-
νεπίστοις μετὰ βολαῖς, ὑφ' ὧν ἐκβιβῆται τὴν κακίαν τὸ σπυ-
δαζόμενον καὶ ἄλλο, ἰσχυρότερον δέεται φαρμάκων, ἐπὶ δεησι-
μοῖς καὶ ἀρρώσθημασι, ἀληλοφρονίαις, μοιχίαις, ὀπιρρίαις,
ἀνδρομυχίαις, τὸ πάντων ἔλαττον τῆς κακῶν καὶ παῦτος, εἰδωλο-
λαβείαις, καὶ τῆς μεταθήσει τῆς προσκυλήσεως διὰ τὴν πηλοῦ-
κότος ἐπὶ τὰ κτίσματα. Ταῦτα, ἐπειδὴ μείζονος ἐδεῖτο τὸ βου-
θήματος, μείζονος καὶ τυγχάνει. τὸ δὲ καὶ, αὐτὸς ὁ τῶ Θεῶν Λό-
γος, ὁ προαιώνιος, ὁ ἀόρατος, ὁ ἀσώλητος, ὁ ἀσώματος,
ἢ ἐκ τῆς ἀρχῆς ἀρχή, τὸ ἐκ τῆς φωτὸς φῶς, ἢ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ
τῆς ἀθανασίας, τὸ ἰκμαγεῖον τῶ ἀρχετύπῳ, ἢ μὴ κινεῖται
σφραγίς, ἢ ἀπαράλλακτος εἰκὼν, ὁ τῶ Πατρὸς ὄρος καὶ λόγος,
ἐπὶ τὴν ἰδίαν εἰκόνα χωρεῖ, καὶ σάρκα φορεῖ ἕκαστος σάρκα,
καὶ ψυχὴ νοερά ἕκαστος ἐμὴ ψυχὴν μέγνυται, τῶ ὁμοίῳ τὸ ὁμοίον
ἀνακαθαίρων, καὶ πάντα γίνεται πλὴν τῆς ἁμαρτίας, ἀθρο-
πος. κινεῖται μὲν ἐκ τῆς Παρθένου καὶ ψυχῆ καὶ σάρκα, τῶ κα-
θαρίσεως τῶ Πνεύματι (ἐδεῖ γὰρ καὶ γλῶσσιον τιμηθῆναι, καὶ
παρθενίαν πορτομένην) τῶ Θεῶν μὲν τῆς προσ-
λήψεως ἐκ δύο τῶ ὁμοίῳ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ὧν αὐτὸς με-
τέθεσε, τὸ δὲ, ἐθεώθη. ἐκ τῆς καιρῆς μέξεως, ἐκ τῆς ἀφῶρας

κρίσιως. ὁ ὢν, γίνεται, καὶ ἑκτίστος, κτίζεται, καὶ ὁ ἀχώρη-
 τος, χαροῖται διὰ μέσης ψυχῆς νοεράς μεσιτοῦσθης θεότητι καὶ
 σαρκὸς παχύτητι, καὶ ὁ πλατίζων, πτωχόθει. πτωχόθει γὰρ
 τὴν ἐμὴν σάρκα, ἵν' ἐγὼ πληθίσω τὴν αὐτῆ θεότητα. καὶ ὁ
 πλήρης, κενύεται. κενύεται γὰρ τῆς ἑαυτῆ δόξης ὅτι μικρὸν,
 ἵν' ἐγὼ τῆς ἐκείνης μεταλάβω πληρώσεως. τίς ὁ πλεῖτος τῆς
 ἀγαθότητος; τί τὸ ὡσεὶ ἐμὲ τῆτο μυσήριον; μετέλαβον τῆς εὐ-
 κλονος, καὶ ἐκ ἐφύλαξα. μεταλαμβάνει τῆς ἐμῆς σαρκὸς, ἵνα
 καὶ τὴν εὐκλονα σώσῃ, καὶ τὴν σάρκα ἀθανάτισῃ. δούτερον κοινωνεῖ
 κοινωνίαν, πολὺ τῆς προτέρας τοῦ ἁριστοτέρου, ὅσῳ τότε μᾶλλον
 κρείττονος μετέδωκε, νυνὶ δὲ μεταλαμβάνει τῆ χειρότος. τῆτο τῆ
 προτέρου θεοειδέσενον, τῆτο τοῖς νῦν ἔχουσιν ὑψηλότερον. παρὸς
 ταῦτα τί φασιν ἡμῖν οἱ συκοφανταί, οἱ πικροὶ τῆς θεότητος λο-
 γισαί, οἱ κατήγοροι τῆς ἐπαισιμῶν, οἱ σκοτεινοὶ ὡσεὶ τὸ φῶς,
 οἱ ὡσεὶ τὴν σοφίαν ἀπαίδεστοι, ὡσεὶ ὡν Χριστὸς δωρεὰν ἀπέ-
 δανε, τὰ ἀχάριστα κτίσματα, τὰ τῆ πονηρῆ πλάσματα; τῆτο
 ἐγκαλεῖς. ὡσεὶ τὴν δ' ἐργασίαν; διὰ τῆτο μικρὸς, ὅτι διὰ σὲ
 κίππειός; ὅτι ὅτι τὸ πλανώμενον ἦλθεν ὁ Ποιμὴν ὁ καλός,
 ὁ τίθει τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῆς προβάτων, ὅτι πὰ ὄρη, καὶ τὰς
 βελάς, ἐφ' ὡν ἐδυσιάζεις, καὶ πλανώμενον εὔρει, καὶ δ' ἄρῶν, ὅτι
 τῆ ὡμων ἀέλαβον, ἐφ' ὡν καὶ τὸ ξύλον, καὶ λαβῶν, ἐπανή-
 γαγν ὅτι τὴν ἀπὸ ζωῆν, καὶ ἀναγαγαῖν, τοῖς μῦθοι συνηείθ-
 μησαν; ὅτι λύχιν ἠΐτε τὴν ἑαυτῆ σάρκα, καὶ τὴν οἰκίαν ἐσά-
 ρασε, τῆς ἀμαρτίας τὸν Κόσμον ἀνικαθαίρων, καὶ τὴν δραχ-
 μὴν ἐζήτησε, τὴν βασιλικὴν εὐκλονα συγκεχωσμέλω τοῖς πά-
 θισι, καὶ συγκαλεῖ τὰς φ' ἄλας αὐτῆς δυνάμεις ὅτι τῆ τῆς δραχ-
 μῆς δ' ἄρῃται, καὶ κοινωνεῖ ποιεῖται τῆς ἀφροσύνης, ἄς καὶ τῆς οἰ-
 κοιμίας μύσιδας, πεποιήτο; ὅτι τῆ. Προδρόμῳ λύχιν τὸ φῶς
 ἀπολαθεῖ τὸ ὑπέρλαμνον, καὶ τῆ φωνῆ ὁ Λόγος, καὶ τῆς νυμφα-
 γωγῆ ὁ νυμφίος, καὶ τῆς κούρας ἔσονται Κυρία λαὸν τοῦ μέσσιον, καὶ
 κοινωνεῖται ὅτι τὸ Πνεῦμα διὰ τῆ ὕδατος; ταῦτα ἐγκαλεῖς

τῶ Θεῷ; ἢ ταῦτα υπολαμβάνεις χείρονα; ὅτι λυγρῶς ἢ
 ζώνεται, ἢ νίπτει τὰς πόδας τῆς Μαθητῆς, ἢ δείκνυσιν ἀεὶ
 εἰς ὁδὸν ὑψώσεως τὴν ταπεινώσιν; ὅτι ἢ τὴν συγκύπτουσα
 χαρὰ ψυχῶν ταπεινῆται, ἵνα ἢ συνανυψώσῃ τὸ κατὰ γῆσον
 ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας; ἐκεῖνο δὲ πῶς ἔκατηγορεῖς; ὅτι ἢ μὴ τε-
 λωνῶν ἐδίει, ἢ πῶς ἐτελώναις, ἢ μαθητοῦς τελώνας, ἵνα ἢ
 αὐτὸς τι κερδαῖ; τί τῆτο; τὴν τῆς ἀμαρτωλῶν σωτηρίαν, ἢ
 μὴ ἢ τὸν ἱερωτὸν αἰτιῶτο τίς, ὅτι συγκύπτει ἐπὶ τὰ πάθη, ἢ
 δυσωδίας ἀνέχεταί, ἵνα δῶ τὴν ὑγείαν τοῖς κάμνυσι, ἢ πῶς
 ἐπικλινομένου βοθρῶ ἢ φιλανθρωπίαν, ἵνα τὸ ἐμπέπωκος
 κτεῦος ἢ τὸν νόμον ἀνασώσῃται; ἀπέσάλη μὲν, ἀλλ' ὡς ἀν-
 θρωπος, διπλῆς γὰρ ἡ ἐπεὶ ἢ ἐκοπίασε, ἢ ἐπεινήστε, ἢ ἐδί-
 φησε, ἢ ἠγωνίασε, ἢ ἐδάκρυσε τόμον σώματος· εἰ δὲ ἢ ὡς
 Θεός, τί τῆτο; τὴν εὐδοκίαν τῆ Πατρὸς, ἢ ποσολλῶ εἶναι νόμι-
 σον, ἐφ' ὃν ἀφέρει τὰ ἑαυτῆ, ἢ ὡς ἀρχὴν τιμῶν ἀχρονον, ἢ πῶς
 μὴ δοκεῖν εἶναι ἀπὸ Θεός; ἐπεὶ ἢ πῶς δαδεδόσαι λέγεται, ἀλλὰ
 ἢ ἑαυτὸν πῶς δαδεδωκεῖναι γέγραπται, ἢ ἐξηγέρθαι πῶς τῆ
 Πατρὸς, ἢ ἀειλήθθαι, ἀλλὰ ἢ ἑαυτὸν ἀνεσακεῖναι ἢ ἀνεληλυ-
 θεῖναι πάλιν· ἐκεῖνα τῆς εὐδοκίας, ταῦτα τῆς ἐξουσίας, σὺ
 δὲ τὰ μὲν ἐλαττωτέρα λέγεις, τὰ ὑψῆντα δὲ πῶς ἐδέχῃς;
 καὶ ὅτι μὲν ἐπαθε λογίζῃ, ὅτι δὲ ἐκῶν, ἢ προσίθῃς; οἷα πα-
 ρεῖ ἢ νῦν ὁ Λόγος· ὑπὸ μὲν τῆς, ὡς Θεός τιμᾶται καὶ συναλη-
 φεται, ὑπὸ δὲ τῆς, ὡς σὰρξ ἀτιμάζεται ἢ χαρίζεται· τίσιν
 ὀργισθῆ πλέον; μάλλον δὲ τίσιν ἀφῆ; τοῖς συναίρεσι κακῶς,
 ἢ τοῖς τέμνυσι; ἢ γὰρ κακύντες διαρεῖν ἔδει, ἢ τῆς συνάπ-
 τειν, τῆς μὲν τῆς ἀειθμῶ, τῆς δὲ τῆς θεότητι· προσκόπτει τῆ
 σαρκί; τῆτο ἢ Ἰσραῖοι· ἢ ἢ Σαυαρεῖτιν λετοκαλεῖς; καὶ τὸ
 ἐξῆς σιωπήσομαι, ἀπιστεῖς τῆς θεότητι; τῆτο ἢ οἱ δαίμονες,
 ἢ καὶ δαιμόνων ἀπιστότερε, καὶ Ἰσραῖων ἀγνωμονέστερε· ἐκεῖνοι
 τὴν τῆς Ἰῆ ἀρροσηγορίαν ὁμοτιμίως φανερῶς ἐνόμισαν· οἱ τοῖν
 ἐλαύτοισι Θεὸν ἠδέσαν· ἐπεὶ δὲ οὐτο γὰρ εἰς ἡμῶν ἐπαχρον· σὺ δὲ εἰ
 τὴν

τὴν ἰσότητά δέχη, καὶ ὁμολογεῖς τὴν θεότητα. κρείττον ἢ σοὶ
 πεποιηθῆναι καὶ δαιμονίῳ (ἴσ' εἰπωτὶ καὶ γελοῖως) ἢ ἐν ἀκρο-
 βυσίᾳ καὶ ὑγείᾳ δεκείσθαι πανήριος καὶ ἀθέως, μικρὸν μὲν εἶ-
 ἤσερον ὄφει καὶ καθαιρόμενον Ἰησοῦν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, τὴν ἐμὴν
 καθάρσιν, μᾶλλον δὲ ἀγνίζοντα καὶ καθάρσει τὰ ὕδατα (καὶ
 γὰρ δὴ αὐτὸς εἶδετο καθάρσεως ὁ αἶρων τὴν ἀμερτίαν τῆς Κό-
 σμου) καὶ χιζομήεις τῆς Οὐρανόθεν, καὶ ὑπὸ τῶν οὐρανῶν Πνεύ-
 ματος μαρτυρούμενον, καὶ πειραζόμενον, καὶ νικῶντα, καὶ ὑπὸ Ἀγ-
 γέλων ὑπηρετούμενον, καὶ θεραπεύοντα πᾶσαν νόσον, καὶ πᾶσαν
 μαλακίαν, καὶ ζωοποιεῖντα νεκροὺς (ὡς ὄφελόν γε καὶ σὲ τῆ κακῆ
 δοξίᾳ νεκρωθέντα,) καὶ δαίμονας ἀπελαύνοντα, τὰ μὲν δι'
 αὐτῶν, τὰ δὲ καὶ τῆς Μαθητῶν. καὶ ἄρτοις ὀλίγοις φέροντα μυ-
 ριάδας, καὶ πεζύοντα πέλαγος, καὶ ποροδιδόμενον, καὶ σαυρέμε-
 γον, καὶ οὐ σαυρέντα τὴν ἐμὴν ἀμαρτίαν. ὡς ἀμνὸν προσάγομε-
 γον, καὶ ὡς ἱερεὶα προσάγοντα, ὡς ἀθραιπὸν θάπτομενον, καὶ ὡς
 Θεὸν ἐγειρόμενον, εἴτα καὶ ἀνέρχόμενον, καὶ ἤξοντα μὲν τῆς ἐαυτοῦ
 δοξῆς. πόσαι μοι πανηγύρεις κατ' ἕκαστον τῆς τῶν Χριστῶν μυστη-
 ρίων, ὧν ἀπάντων κεφάλαιον εἶ, ἢ ἐμὴ τελείωσις καὶ ἀνάπλασις,
 καὶ πρὸς τὸν πατέρα Ἀδάμ ἐπαύδοτος. καὶ μὲν δέ μοι, δέξαι
 τὴν κύνησιν, καὶ προσκίρησον, εἴ καὶ μὴ ὡς Ἰωάννης δού γαστρός,
 ἀλλ' ὡς Δαβὶδ ἐπὶ τῆ καταπαύσει τῆς κιβωτῆ. καὶ τὴν δαυδα-
 φιλὴν αἰδέσθαι, δι' ἡμῶν εἰς Οὐρανὸς ἐξάφης, καὶ τὴν γλῶσσην σα-
 βάθου, δι' ἡμῶν ἐλύθης τῶν δεσμῶν τῆς γλῶσσης. καὶ τὴν Βηθ-
 λεὲμ τίμησον τὴν μικρὰν, ἥσ' ἐπρὸς τὸν Παράδεισον ἐπανήγα-
 γε. καὶ τὴν φάτυλιν προσκλήψου, δι' ἡμῶν ἄλογος ὧν ἐξάφης ὑπὸ
 τῆς Δόξης. γινώθει ὡς βῆς τὸν κηνοάμενον (Ἡσαΐας δεκείσθαι
 σοὶ) καὶ ὡς ὄνος τὴν φάτυλιν τῆς κηρῆς αὐτῆς, εἴτε τῶν καθάρ-
 ρων τις εἴ, καὶ ὑπὸ τὸν νόμον, καὶ μηρυκισμὸν ἀναγόντων τῶν λό-
 γων, καὶ πρὸς θυσιάαν ὀπιπιδείων, εἴτε τῶν ἀκαθάρτων τέως,
 ἀβρωτῶν, καὶ ἀθύρων, καὶ τῆς ἐθνητικῆς μερίδος, μὲν τὰ ἀσέβητα
 με, καὶ μὲν Μάγων δωροφόρησον, χρυσῶν, καὶ λίθων, καὶ σμύνας,
 ὡς

ὡς Βασιλεῖ, καὶ ὡς Θεῷ, καὶ ὡς ἔχῃ σὲ νεκρῷ. μετὰ Προμύθου δό-
 ξασον, μετὰ Ἀγγέλων χόροισον. μετὰ Ἀρχαγγέλων ὑμνησον.
 ἔσω κοινὴ πανήγυρις, ἐρανίαν καὶ ὀπιγείων δυνάμεων· πείθο-
 μοι γὰρ καὶ κείνας συναγαλλέσθαι καὶ συμπανηγυρίζειν σήμερον,
 εἰπέρισι φιλικῶν φιλῶν καὶ φιλόθιοι. ὡσπερ ἄς Δαβὶδ εἰσκή-
 γει μετὰ τὸ πάθος συναπισσας Χειρῶν, καὶ ποροῦπαντώσας καὶ
 ἀκαλομυθίας ἀδύλαϊς τὴν τῆς πυλῶν ἔπαρσιν. ὃν μίση-
 σον τῆς πρὸς τὴν Χειρῶν γένου, τὴν Ἡρώδης παιδοκτονίαν·
 μᾶλλον δὲ καὶ ταύτην αἰδέσθῃ, τὴν ἡλικιωτὴν Χειρῶν θυσίαν,
 τὴν κενὴ σφαγίς ποροθυμῆεν. αὐτὸς εἰς Αἴγυπτον φέγη, πορο-
 θύμως συμφυγεδύθῃ, καλὸν τῆς Χειρῶν συμφέγην δια-
 κορῆν. αὐτὸς ἐν Αἴγυπτο βραδυῶν, κάλισον αὐτὸν ἐξ Αἴγυ-
 πτω καλῶς ἐκεῖ ποροκυμῆενον. ἔχῃ πᾶσῶν ὄδουσον ἀμέμπως
 τῆς ἡλικιωτὴν Χειρῶν, καὶ δυνάμεων. ὡς Χειρῶν Μαθητὴς ἀγρί-
 θῃ, πρὸς τὴν ἔχῃ, πρὸς τὴν ἔχῃ, πρὸς τὴν ἔχῃ, πρὸς τὴν ἔχῃ.
 τὸτο δίδαξον ἐν τῆς Γερῶν, τὰς διοικητῆρας ἀπέλοισον. λιθά-
 θῃ αὐτὸ τοῦτο δὲν παθεῖν, λήσῃ τὰς βάλλοντας, εὐ οἶδα, φέ-
 ξῃ καὶ ἔχῃ μέσῃ αὐτῆς ὡς Θεός. ὁ Λόγος ἦν ἐξ ἀλιθάζεται. αὐτὸς Ἡ-
 ρώδης ποροαχθῆς, μηδὲ ὀπακείθῃς τὰ πλείω, αἰδέσθῃσεται
 σὺ καὶ τὴν σιωπῆν πλέον, ἢ ἄλλων πῶς μακρὰς λόγους. αὐ-
 τραγελλωθῆς, καὶ τὰ λειπόμενα ζήτησον. γαῦσαι χολῆς, ἔχῃ
 τὴν γαῦσιν, ὅξος ποτίθῃ, ζήτησον ἐμπτύσματα, δέξαι
 ῥαπίσματα, κολαφίσματα, ἀκαύθαις εἰφανώθῃ, τῆς ἔχῃ
 χεῖ τῆς καὶ Θεὸν βίβ, πρὸς τὴν ἔχῃ τὸ κόκκινον, δέξαι κάλα-
 μον, ποροκυμῆθῃ τῆς τῆς παιζόντων τὴν ἀλήθειαν. τὸ-
 λος συσαυρώθῃ, σιωπῆθῃ, σιωπῆθῃ ποροθύμως,
 ἔνα καὶ συκασῆς, καὶ σιωδοξαθῆς, καὶ συμβασιλεύσῃς, Θεὸν
 ὄρων ὅσον ὄξῃ, καὶ ὄραμενος, τὸν ἐν Τελαδί ποροκυμῆενον
 τε καὶ δοξαζόμενον· ὃν καὶ νυκτὸς εἰσῆσθαι ἡμῖν ἀχόμεθα,
 ὅσον ἐφικτὸν τοῖς δισμίοις τῆς σαρκός, ἐν Χειρῶν Ἰησῆ
 τῆς Κρυφῆς ἡμῶν· ὃ ἡ δόξα εἰς τὰς αἰῶνας. Ἀμήν.